

Pobude v spomin na P. Corteseja

Enourni dokumentarec na naši TV in maša v Rižarni

Sredi novembra bo v Padovi, na Ptuju, Cresu, v Trstu in morda še kje več pobud v spomin na minorita p. Placida Corteseja ob 75-letnici njegove mučeniške smrti v Trstu. Ta mladi duhovnik (1907–1944), rojen na Cresu, a dejaven v baziliki sv. Antona v

Padovi, urednik zelo razširjenega verskega mesečnika *Messaggero di S. Antonio*, je bil zelo povezan s Slovenci in Hrvati, saj je v Padovi nudil pomoč našim internirancem v taborišču Chiesanuova, po zlomu fašizma pa je pomagal pobeglim vojnim ujetnikom, Judom, odpornikom. To je plačal z življenjem. Ker ni izdal nobenega sodelavca, so ga od 8. oktobra 1944, ko so ga ugrabili v Padovi, do smrti mučili na sedežu gestapa v Trstu, truplo pa verjetno sežgali v Rižarni. Zaradi njegove nesebične ljubezni do bližnjega se je leta 2002 začel

postopek, da bi ga razglasili za blaženega. Lani pa mu je italijanski predsednik Mattarella posmrtno podelil zlato kolajno za civilne zasluge.

P. Placida Corteseja se bodo spomnili tudi slovenski televizijski sporedi RAI v Trstu. **V soboto, 2. novembra, bodo ob 21. uri** predvajali enourni dokumentarec o njem, ki nosi naslov Pogum molka. Leta 2006 ga je pripravil scenarist in režiser Paolo Damosso iz Turina, za sinhronizacijo v slovenščino pa je poskrbel Radijski oder. Takrat so ga v slovenščini oddajali naša televizija, a tudi TV Slovenija, v italijanščini pa deželni sporedi RAI.

Film ostaja zelo aktualen, njegova dragocenost pa je tudi v tem, da v njem nastopa več Cortesejevih sodelavcev in znancev, ki so nas medtem zapustili, njihovo pričevanje pa ostaja.

Naj še omenimo, da bo v Trstu p. Placido Corteseju posvečena maša zadušnica v Rižarni, ki jo bodo v torek, 19. novembra, ob 15.30 darovali provincialni slovenskih minoritov p. Igor Salmič, škofov vikar za slovenske vernike v tržaški škofiji Anton Bedenčič, tržaški škofov vikar za kulturo Ettore Malnati, ki je bil predsednik cerkvenega sodišča za škofijski del beatifikacijskega postopka za p. Corteseja, in drugi duhovniki. Pel bo združeni pevski zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov iz Trsta pod vodstvom Alenke Cergol.

S 1. strani

Svečanost v Rižarni

Pred Rižarno, v kateri je potekala slovesnost v spomin na žrtve grozot druge svetovne vojne, je predsednika sprejel neutrudni pisatelj Boris Pahor, živa pričr krutosti fašizma in nacizma. Predsednik se je na poti v notran-

predstavnik SSO in SKGZ, Ivo Corva in Igor Kocjančič, ter predstavnik stranke Slovenska skupnost, Peter Močnik in Marko Pisani. Spominska slovesnost se je pričela prav z govorom predsednika RS, ki je pozval prisotne, naj se spomnijo,

Foto MČ

jost Rižarne srečal s predstavniki in avtoritetami naše dežele in mesta Trst. Prisotni so bili podpredsednik tržaškega občinskega sveta in svetnik SSK Igor Švab, deželni svetnik Lige Danilo Slokar, generalni konzul Vojko Volk, dolinski župan Sandy Klun, repentabrski županja Tanja Kosmina, zgozniški podžupan Igor Černjaja,

da stojijo na kraju, ki se je spremenil v nekaj najbolj groznega, kar je premogla naša zgodovina, v uničevalno taborišče. Danes ne moremo razumeti trpljenja, gorja in tega, kar je lahko človek naredil drugemu človeku. Nacizem in fašizem sta si zadala kot cilj uničenje drugače mislečih in narodov, ki si po njihovem mnenju niso

Foto damj@n

Prejšnji teden so se v Trstu in na Opčinah na poseben način spomnili na pisatelja, profesorja, misleca in vsestranskega kulturnika Alojza Rebulo ob prvi obletnici njegove smrti. Prireditelji teh dveh večerov, namenjenih spominu na pisatelja in na njegovo izjemno ustvarjalnost, so bili Slovenska prosveta, Društvo Finžgarjev dom, Knjižnica Dušana Černeteta, Mešani in moški cerkveni zbor Sv. Jernej, Radijski oder, Slavistično društvo Trst-Gorica-Videm, Slovenski filatelistični klub Lovrenc Košir, Slovensko numizmatično društvo Janeza Vajkarda Valvasorja in Založba Mladika. Srečanje v Peterlinovi dvorani v Trstu v sredo, 23. oktobra, se je pričelo s predavanjem predsednice Slavističnega društva Trst-Gorica-Videm prof. Marije Pirjevec, medtem ko so se na zaslonu vrstile podobe profesorja, ki jih je pripravil Peter Cvelbar. Prisotnim je profesorica podala pogled na življenje in literarno ustvarjanje tržaškega pisatelja. Alojz Re-

zaslužili živeti. Med temi smo bili tudi Slovenci. To se danes sliši oddaljeno, je kritično nadaljeval Šarec: "Kot neka legenda, nekaj nemogočega, mit, ki ga pravzaprav nikoli niti ni bilo. Tako bi nas radi nekateri prepričali. Nekateri so še vedno žive priče tistega dogajanja, kot tu prisotni Boris Pahor, ki nas uči zavedanja, da smo pripadniki naroda, ki je v svoji zgodovini veliko trpel. Danes, ko se spominjamo na te dogodke, ne obtožujemo nobene države, nobenega naroda, kajti ti niso krivi, če so imeli v določenem obdobju voditelje, ki niso priznavali človečnosti drugih. Zato naj ta slovesnost nikoli ne izveni v tem duhu. Želimo si sodelovanja z vsemi narodi, z vsemi sosedi, obsojati moramo vsako obliko totalitarizma". Predsednik vlade je sklenil z mislijo, da v tem času, ko se vračajo taka populistična mišljenja, smo še bolj dolžni razmišljati drugače, evropsko in sodelujoče. Razmišljati tako, da se ne bodo nikoli več ponovila taka dejanja, ki pustijo posledice naslednjim rodovom. To je bistvo vsega, je dejal Šarec, ki se je ob koncu spomnil tudi na bazoviške junake, ki so ponekod označeni za teroriste, namesto da bi bili priznani kot žrtve in kot tisti, ki so se bojevali za svoj narod, za njegovo svobodo in za svobodo vsega človeštva.

MČ

TRST - OPČINE Ob 1. obletnici smrti

Poklonili so se velikemu pisatelju in mislecu Alojzu Rebuli

me posameznega človeka, kot so vprašanja človekove svobode in nesvobode, dobrega in zlega, strahu in poguma, sovraštva in ljubezni, nič in smisla življenja. Po predavanju je Peter Suhadolc, član Filatelističnega kluba Lovrenc Košir, predstavil Rebulovo osebno znamko, priložnostno razglednico in spominska žiga (žig obstaja namreč v slovenski in dvojezični obliki). Žig za Italijo je enaindvajseti

dvojezični žig in prvi z dvojezičnim napisom na obodu, je opozoril filatelist, ki je hudo mužno dodal, da so verjetno v Rimu to v sili spregledali. Na koncu spominskega večera sta posegla še predsednik Knjižnice Dušana Černeteta Ivo Jevnikar in knjižničarka Lučka Kremžar, ki sta predstavila nov oddelek knjižnice, poimenovan po Alojzu Rebuli in Zori Tavčar. Kot je razložil predsednik, je tržaški par počastil knjižnik Dušana Černeteta s podaritvijo knjig iz zasebne knjižnice. Prave knjige bodo na policah sesta-

ti dvojezični žig in prvi z dvojezičnim napisom na obodu, je opozoril filatelist, ki je hudo mužno dodal, da so verjetno v Rimu to v sili spregledali. Na koncu spominskega večera sta posegla še predsednik Knjižnice Dušana Černeteta Ivo Jevnikar in knjižničarka Lučka Kremžar, ki sta predstavila nov oddelek knjižnice, poimenovan po Alojzu Rebuli in Zori Tavčar. Kot je razložil predsednik, je tržaški par počastil knjižnik Dušana Černeteta s podaritvijo knjig iz zasebne knjižnice. Prave knjige bodo na policah sesta-

sodelovanju z založbo Mladika izdelalo bronasto medaljo. Medaljo je na sobotnem večeru predstavil predsednik društva Andrej Štekar. Na njeni sprednji strani vidimo portret Alojza Rebule, ki ga je narisal mladi umetnik Jurij Devetak. Medaljo so skovali v kovnici Picchiani e Barlacchi v Firencah, ki izdeluje najrazličnejše male kovinske predmete in medalje že od leta 1902. Na reverzu oz. zadnji strani medalje pa sta ob robu nakovana izdajatelj medalje, Slovensko numizmatično društvo J. V. Valvasor in Mladika, kraj in datum izdaje, torej Trst 23. 10. 2019. Na sredini medalje sta še napis Smer nova zemlja, ki je naslov knjige esejev oz. meditacij Alojza Rebule, in njegov lastnoročni podpis.

Sledila je predstavitev knjige *Alojz Rebula 1924-2018*, ki jo je predstavil avtor France Pibernik v pogovoru s Sergijem Pahorjem. Govorila sta o tem, da je bil Alojz Rebula nepoznan v Sloveniji, ker je bil katoliško usmerjen pisatelj in torej prepovedan. Literarni zgodovinarji pa so z zanimanjem sledili njegovim literarnim delom, ker je zelo neposredno pisal o zadevah, ki jih drugače niso imeli na voljo.

Nato so člani Radijskega odra Anka Peterlin, Marjetica Puntar, Pe-

ter Raseni in Tomaž Susič interpretirali dve njegovi kratki zgodbi, *Biti Slovenec danes* in *Gorje zelenu drevesu*. Med odlomki sta zapela Mešani cerkveni pevski zbor Sv. Jernej in Moška vokalna skupina Stane Malič.

Ob koncu je Peter Suha-

Foto damj@n

do, predstavnik Slovenskega filatelističnega kluba Lovrenc Košir, predstavil še znamko in žig pisatelja Rebule, ki so jih prav tako izdali v ta namen. Izdali so dva žiga, enega v Sloveniji in enega v Italiji, v Sloveniji pa tudi spominsko znamko. Dvorano Finžgarjevega doma je napolnila publika, kar je še en dokaz, da je bil pisatelj Alojz Rebula zelo cenjen pri nas in so ga hoteli počastiti.

vljale nov oddelek, ki so ga na večeru uradno odprli in predali uporabnikom.

MČ

V soboto je bil na Opčinah drugi del obeležitve prve obletnice smrti pisatelja Alojza Rebule. Najprej je bila v openski župnijski cerkvi maša zadušnica, nato pa še kulturni večer v Finžgarjevem domu. Večer so tokrat pripravili Slovensko numizmatično društvo Valvasor, Društvo Finžgarjev dom, Založba Mladika in Radijski oder. Na večeru je tudi tokrat sodeloval Filatelistični klub Lovrenc Košir. Za glasbene intermezze sta poskrbela domača zbor, Moška vokalna skupina Stane Malič in Mešani cerkveni pevski zbor Sv. Jernej pod vodstvom Janka Bana. Po uvodni pesmi, ki jo je zapela Moška vokalna skupina Stane Malič, je bila na vrsti predstavitev medalje, ki so jo izdali Rebuli v spomin. Slovensko numizmatično društvo Valvasor iz Trsta je v

do, predstavnik Slovenskega filatelističnega kluba Lovrenc Košir, predstavil še znamko in žig pisatelja Rebule, ki so jih prav tako izdali v ta namen. Izdali so dva žiga, enega v Sloveniji in enega v Italiji, v Sloveniji pa tudi spominsko znamko. Dvorano Finžgarjevega doma je napolnila publika, kar je še en dokaz, da je bil pisatelj Alojz Rebula zelo cenjen pri nas in so ga hoteli počastiti.

Urška Petarso

Foto Maver